

EMIL HOROMNEA
NECULAI TABĂRĂ , DORINA BUDUGAN
IULIANA GEORGESCU, LEONTINA BEȚIANU
ROXANA DICU

INTRODUCERE ÎN CONTABILITATE

CONCEPTE ȘI APLICAȚII

TIPO MOLDOVA

**INTRODUCERE
ÎN CONTABILITATE
CONCEPTE ȘI APLICAȚII**

EMIL HOROMNEA
Coordonator

Referent științific: prof. univ. dr. **Mihai RISTEA**
Academia de Științe Economice, București

Contribuția autorilor:

prof. univ. dr. Emil HOROMNEA: capitolele 1, 2, 3, 4, 6, 10, 11
prof. univ. dr. Neculai TABĂRĂ: capitolele 1, 2, 6, 10
prof. univ. dr. Dorina BUDUGAN: capitolele 5, 7, 8, 9
prof. univ. dr. Iuliana GEORGESCU: capitolele 5, 7, 8, 9
lect. univ. dr. Leontina BEȚIANU: capitolele 5, 7, 8, 9
prep. univ. dr. Roxana DICU: capitolele 1, 2, 6, 10

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Coperta: *Cristian Almășanu*

ISBN 978-973-168-324-9

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2010

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro

Emil HOROMNEA

**Neculai TABĂRĂ, Dorina BUDUGAN
Iuliana GEORGESCU, Leontina BEȚIANU
Roxana DICU**

**INTRODUCERE
ÎN CONTABILITATE
CONCEPTE ȘI APLICAȚII**

TIPO MOLDOVA

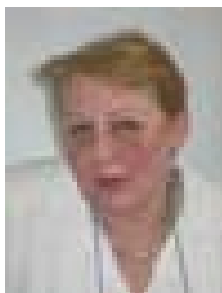
Emil HOROMNEA

Profesor universitar, doctor în economie, conducător de doctorat, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Al.I.Cuza” Iași, implicat constant în activitatea Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, a promovat afirmarea și dezvoltarea profesiei contabile, atât în țară, cât și în întâlnirile internaționale: Germania, Grecia, Olanda, Spania, Franța, Portugalia, Danemarca și Italia. Participant la Congresele Federației Experților Europeni (FEE) desfășurate la Haga (2006), Copenhaga (2008) și Veneția (2010) vine în contact cu problemele apărute în cadrul profesiei contabile la nivel european. A fost președinte al Congresului Internațional al Profesiei Contabile, desfășurat în România (2008), eveniment care a antrenat o impresionantă participare internațională, respectiv 26 de țări, inclusiv liderii profesiei la nivel european și mondial. Autor și coautor a 35 de tratate, cărți, manuale și a peste 200 de studii și articole de specialitate, publicate în țară și străinătate. Este membrul unor prestigioase asociații și organisme naționale și internaționale: Asociația Oamenilor de Știință din România, Asociația Internațională de Fiscalitate, Asociația Generală a Economistilor din România, Academia de Științe, Tehnici Financiare și Contabile din Paris, Asociația Profesorilor de Contabilitate din Spania, expert contabil, evaluator ANEVAR și CECCAR. Domenii de interes: *Fundamentele științifice ale contabilității, Bazele contabilității, Doctrinile contabilității, Contabilitate aprofundată, Contabilitate comparată, Analiză financiară, Audit financiar, Normalizare, armonizare și convergență contabilă.* A efectuat schimburi de experiență și stagii de documentare în universități din Germania, Spania, Grecia și Franța.

Neculai TABĂRĂ

Profesor universitar, doctor în economie, conducător de doctorat din 1997 (29 teze susținute și confirmate), Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Al.I.Cuza” Iași, membru al Consiliului Superior al CECCAR. A efectuat stagii de cercetare la universitățile franceze Paris-Sud și Paris-Dauphine, inclusiv la Institutul Francez de Gestiune. De asemenea, a participat la Congresele Asociației Franceze de Contabilitate organizate în perioada 1991-1995. Este autor și coautor a 38 de cărți și manuale, inclusiv a 275 de studii și articole de specialitate publicate în țară și străinătate. Domenii de interes: *Contabilitate și control de gestiune, Sisteme contabile comparate, Contabilitatea mediului, Contabilitate națională, Bazele contabilității, Analiză financiară, Audit și expertiză contabilă.*

Dorina BUDUGAN

Profesor universitar, doctor în economie, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Al.I.Cuza” Iași, are ca domenii de interes *Bazele contabilității, Contabilitatea de gestiune, Calculația costurilor și Contabilitatea managerială*, domenii în care a publicat manuale și lucrări de specialitate.

Iuliana GEORGESCU

Profesor universitar, doctor în economie, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Al.I.Cuza” Iași, are ca domenii de interes *Bazele contabilității, Contabilitatea financiară, Contabilitatea managerială, Contabilitatea instituțiilor publice*. A publicat lucrări de specialitate în domeniile prezentate. A efectuat stagii de documentare la universități din Austria, Spania și Franța.

Leontina BEȚIANU

Lector universitar, doctor în economie, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Al.I.Cuza” Iași, are ca domenii de interes *Bazele contabilității, Contabilitatea de gestiune, Calculația costurilor, Contabilitatea mediului* și are publicate lucrări în aceste domenii. A efectuat stagii de documentare în Franța și Anglia.

Roxana DICU

Preparator universitar, doctor în economie, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Al.I.Cuza” Iași, membru CECCAR, are ca domenii de interes *Bazele contabilității (în limbile română și engleză), Contabilitatea financiară, Normalizarea contabilității întreprinderii* și are publicate lucrări în aceste domenii.

CUPRINS

În loc de prefață.....	13
-------------------------------	-----------

CAPITOLUL 1 OBIECTUL CONTABILITĂȚII..... 17

1.1. Obiectul contabilității. Delimitări conceptuale.....	17
1.2. Entități economico-sociale, obiect al contabilității.....	22
1.3. Constituirea și funcționarea entității economice	24
1.4. Exercițiul financiar și independența acestuia	25
1.5. Funcțiile contabilității	27
1.6. Sisteme de contabilitate	30
1.7. Utilizatorii informațiilor contabile.....	34
1.8. Raporturile contabilității cu alte științe	37
1.9. Statutul contabilității în procesul general al cunoașterii.....	39
1.9.1. Contabilitatea, artă	40
1.9.2. Contabilitatea, tehnică.....	41
1.9.3. Contabilitatea, limbaj	42
1.9.4. Contabilitatea, joc social	43
1.9.5. Contabilitatea, bun social	44
1.9.6. Contabilitatea, știință. Motivația acestui statut	46
1.10. În loc de concluzii, câteva reflecții asupra obiectului contabilității	48

CAPITOLUL 2 METODA CONTABILITĂȚII..... 51

Preliminarii	51
2.1. Conceptul de metodă în contabilitate	52
2.2. Procedeele metodei contabilității.....	54
2.2.1. Procedee specifice (proprii) metodei contabilității	54

2.2.2. Procedee comune disciplinelor economice	54
2.2.3. Procedee comune tuturor științelor	55
2.3. Principiile generale ale contabilității	56
2.3.1. Principiul dublei reprezentări	56
2.3.2. Principiul dublei înregistrări.....	57
2.3.3. Principiul înregistrării separate a tranzacțiilor și evenimentelor economice.....	58
2.4. Principii și convenții contabile	59
2.5. Structuri bilanțiere	63
2.5.1. Structura activului	63
2.5.2. Structura pasivului (datoriilor și capitalurilor proprii).....	74
2.6. Cheltuielile și veniturile. Incidențe asupra performanței.....	79
2.7. Conceptele de MIJLOACE și RESURSE în teoria contabilității; ACTIVE, DATORII și CAPITALURI PROPRII.....	80
2.8. Reprezentarea cifrică a mișcărilor de valori sub forma unui bilanț mobil (prima treaptă a metodei)	85
Silogisme și legități contabile	87
2.9. Sistemul de calcul contabil digrafic (treapta a doua a metodei contabilității).....	92
2.9.1. Contul, procedeu al metodei contabilității. Definiție și structură.....	93
2.9.2. Funcțiile contului.....	97
2.9.3. Forme de conturi	98
2.9.4. Regulile de funcționare ale conturilor	100
2.9.5. Corespondența conturilor	104
2.9.6. Analiza contabilă.....	105
2.9.7. Aplicație practică privind analiza contabilă	106
2.9.8. Formula contabilă și articolul contabil.....	112
2.9.9. Clasificarea articolelor contabile.....	115
2.9.10. Înregistrarea cronologică și înregistrarea sistematică	118
2.9.11. Relații bilanțiere și egalități contabile. Conversie reciprocă.....	120
2.9.12. Conturi sintetice și conturi analitice. Corelații valorice.....	122
2.10. Calcule periodice de sinteză (treapta a treia a metodei contabilității).....	126
2.10.1. Calculația rezultatelor	126
2.10.2. Calculația costurilor	127
2.10.3. Balanțele de verificare. Concept, funcții și modele.....	127
2.10.4. Bilanțul	133

2.10.5. Analiza comparativă.....	134
2.10.6. Calculul previzional	134

CAPITOLUL 3 EVALUAREA ÎN CONTABILITATE 139

3.1. Conceptul, necesitatea și importanța evaluării	139
3.2. Valoarea justă și valoarea de piață în evaluare.....	140
3.2.1. Valoarea de utilitate (justă)	140
3.2.2. Valoarea de piață.....	141
3.3. Momente și forme de evaluare ale elementelor prezentate în situațiile financiare.....	142
3.3.1. Evaluarea la intrarea în entitate.....	142
3.3.2. Evaluarea la ieșirea din entitate sau la trecerea în consum	143
3.3.3. Evaluarea la inventar și la prezentarea elementelor în bilanț.....	146
3.4. Reevaluarea în contabilitate.....	148

CAPITOLUL 4 CLASIFICAREA CONTURILOR..... 151

Preliminarii	151
4.1. Premisele teoretice fundamentale sau problemele „cheie“ ale clasificării.....	152
4.1.1. Ce este clasificarea conturilor și ce urmărim prin acest demers teoretic?	152
4.1.2. Care este obiectul clasificării?.....	153
4.1.3. Ce criterii luăm în considerare în clasificarea conturilor?	154
4.2. Un punct de vedere. Modelul general al clasificării actualului sistem de conturi	156

CAPITOLUL 5 ANALIZA ȘI FUNCȚIONAREA CONTURILOR 165

5.1. Contabilitatea operațiunilor privind achizițiile de stocuri, lucrări și servicii.....	167
5.2. Contabilitatea operațiunilor privind consumurile de stocuri	177
5.3. Contabilitatea operațiunilor privind obținerea producției	186
5.4. Contabilitatea operațiunilor privind vânzările	193
5.5. Contabilitatea decontărilor cu personalul, asigurările și protecția socială	203

5.6. Contabilitatea decontărilor cu bugetul statului	210
5.7. Contabilitatea operațiunilor privind trezoreria	215
5.8. Reflectarea în contabilitate a operațiunilor privind imobilizările	220
5.8.1. Contabilitatea operațiunilor privind intrările și ieșirile de active imobilizate	221
5.9.2. Contabilitatea operațiunilor privind deprecierea activelor imobilizate	234
5.9. Reflectarea în contabilitate a operațiunilor privind capitalurile	241
5.9.1. Reflectarea în contabilitate a operațiunilor privind capitalurile proprii	241
5.9.2. Reflectarea în contabilitate a operațiunilor privind capitalurile împrumutate	252
5.10. Analiza și funcționarea conturilor speciale	255
5.11. Analiza și funcționarea conturilor de gestiune	259
5.12. Aplicație privind contabilitatea cheltuielilor și a veniturilor....	260
5.13. Teoriile conturilor	267

CAPITOLUL 6 DOCUMENTAREA, PROCEDEU AL METODEI CONTABILITĂȚII, PREMISĂ A IMAGINII FIDELE	279
Preliminarii	279
6.1. Documentele economice. Definiție, conținut, structură și funcții	280
6.1.1. Conținutul documentelor justificative	280
6.1.2. Funcțiile documentelor justificative	281
6.2. Clasificarea documentelor economice	281
6.3. Tipizarea și verificarea documentelor	283
6.3.1. Verificarea formei	285
6.3.2. Verificarea fondului	285
6.3.3. Verificarea aritmetică	285
6.3.4. Procedee de corectare (rectificare) a erorilor din documente.....	285
6.4. Circuitul documentelor economice.....	286
6.5. Reconstituirea documentelor	287

6.6. Arhivarea și păstrarea documentelor	287
6.6.1. Arhivarea documentelor	287
6.6.2. Păstrarea documentelor	288

CAPITOLUL 7 INVENTARIEREA ȘI INVENTARUL 291

7.1 Noțiunea, obiectul și funcțiile inventarierii	291
7.2 Clasificarea inventarierilor	294
7.3 Etapele inventarierii.....	295

CAPITOLUL 8 CALCULAȚIA CONTABILĂ A COSTURILOR PRODUCȚIEI 309

8.1. Concepte de bază în calculația costurilor	309
8.2. Principii aplicate în calculația costurilor producției	317
8.3. Procedee de identificare și repartizare a cheltuielilor.....	320
8.4. Metode de calculație a costurilor.....	327
8.5. Aplicație privind metoda pe comenzi.....	334

CAPITOLUL 9 SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE 341

9.1. Obiectivul și structura situațiilor financiare anuale.....	342
9.2. Lucrările contabile de închidere a exercițiului financiar	345
9.3. Lucrări de sistematizare a datelor în Bilanț, Contul de profit și pierdere și notele explicative.....	365
9.4. Teoriile bilanțului	375

CAPITOLUL 10 FORME DE CONTABILITATE..... 381

10.1. Contabilitatea și ciclul contabil	381
10.2. Registrele contabile, instrumente ale formei de contabilitate .	382
10.3. Clasificarea registrelor contabile	384
10.4. Forme de contabilitate	387
10.4.1. Forma de contabilitate pe jurnale.....	387
10.4.2. Forma de contabilitate maestru-șah (sau pe conturi corespondente)	388
10.4.3. Forma de contabilitate Jurnal – Cartea-mare	389

10.4.4. Forma de contabilitate informatică	389
--	-----

CAPITOLUL 11 ORGANIZAREA STRUCTURALĂ A CONTABILITĂȚII..... 391

11.1. Conceptul de organizare structurală a contabilității	391
11.2. Modalități de executare a lucrărilor de contabilitate	392
11.3. Structurile conceptuale ale contabilității	394
11.4. Rolul expertului contabil și a contabilului autorizat în optimizarea organizării structurale a contabilității	395
11.5. Profesia de auditor financiar	401
11.6. Profesia contabilă românească între reformă și “antireformă“	403

PLANUL DE CONTURI GENERAL..... 407

Bibliografie generală..... 423